

Selin Söğütügil
selin@magdergi.com.tr

Kadın Azmi Ve Dirilişinin En Güzel Ve Anlamlı Yaşayan Tarihi

Bu ay stimulus sayfalarımıza; Türkiye'nin Cumhuriyet sonrası en ileri görüşlü kadın öncülerinden Türk ve dünya halkla ilişkiler mesleğinin 'annes'i'; Merit Emeritus Nişanı sahibi Sayın Betül Mardin'i konuk ediyoruz.

I

nsanlık tarihinin en eski halkla ilişkiler söylemi olan “vox populi ; vox dei ” yani; “halkın sesi, Tanrı'nın sesidir.” söyleminden yola çıkılırsa bir toplumun çimentosu olan kadının sesi; halkın sesi midir?

Tabii ki öyledir; eğer sesini duyurabilirse!.. Biz Türk'üz; Türk kadını uzun zaman sesini duyurmanın ayıp olacağını düşünmüştü, ona sus konuşma demişlerdi.

Bunun için sesini duyurması çok geç zamanda başladı ama duyurdu o sesi Türk kadını. Bir Türk erkeğine sorarsanız en sevdiği kişinin annesi olduğunu söyler hep. Türk annesi de oğullarını önemser daima, onlardan hep memnundur. Türk kadınının konuşamamasının problemi, Türk erkeğinden değil de kendinden kaynaklanıyor aslında; kendine bakış ve kendini görüş şeklinden. Ben çocukken dilsizdim; konuşamadım senelerce, babam ve büyükbabam üzerime titrediler hep, konuşabileyim diye. Artık susturamıyorlar! (tatlı bir kahkaha...)

O ses hiç susmasın o zaman! Çünkü sizin sesiniz Türk kadınının değerli seslerinden biri!..

Teşekkür ederim.

İnsan ögesi halkla ilişkilerin hem sebebi hem de sonucudur... Peki bu insanın; bireysel kimliği ve kendini tanımlayış biçimi; iletişim bilincini nasıl etkiliyor? Siz bir halkla ilişkiler duayeni olarak bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Halkla ilişkiler duayeni dediğiniz zaman siz bana şunu diyorsunuz; sen halkı temsil ediyorsun, çünkü halkın halkla arasını yapıyorsun. Aslında bu iş aileden başlıyor; evvela aile ilişkilerinizin çok düzgün olması lazım. Bundan sonra önce okul arkadaşlarımız ve öğretmenlerimizle iyi ilişkileriniz olmalı. Benim çok büyük şanslarım olmuştur hayatta. Daha beş yaşındayken ablamın kaydı için okula gittiğimizde annemin elinden kaçıp önüne gittiğim sınıfın öğretmenini beni öğrencisi olarak okula aldı. Tam beş yaşında okula başladım; öğretmenim aynı bana benzeyen bir evladını daha bir sene önce kaybetmiş. Derken beni sanki onun yerine koyarak nasıl sevdi anlatamam bence bu çok büyük şanstır. On buçuk yaşında ilkokulu bitirdim ben, herkesten küçüktüm. Ama o öğretmenim beni yüceltti; kendime olan saygımı ondan aldım ben ilk olarak.

Öyleyse sizin hem aileniz hem de eğitim yaşantınızdaki bu şanslar; kimliğinizin, kendinizi bireysel tanımlayış şeklinizin bir çekirdeğini oluşturdu!..

Ne kadar güzel söylediniz; aynen işte öyle oldu. Annem beni koleje götürdü on bir yaşında; bu yaşta biz; çocuk almıyoruz dediler .Ben de hemen o anda bir kağıt imzalayayım size en iyi öğrenci olacağımı taahhüt edeyim dedim. Şok oldular, on bir yaşında bir çocuktan bunu duymaktan. Bu arada İngilizcem yok; sadece Türkçe ve Fransızcam var. Beni aldılar okula ve o sene okul birincisi oldum. Bende bu inat varken! (ani bir kahkaha ile)... Ben size bir şey söyleyeceğim, siz de bunu lütfen gençlere iletin; her sabah ben hala neleri eksik yaptım, neleri tam yaptım bir on dakika düşünerek kendimle zaman geçiririm. Kafamda bir kötü melek vardır bana bunları yanlış yaptın düzelt diyen; bir de iyi melek o da aferin kızım sana der. Ayol; 90 yaşına geldim hala iyi melek kötü melek devam. Ama insanın her gün kendisiyle muhasebe yapması gerek; bu öz disiplinimize çok büyük bir altyapı sağlar. İnsan böyle yaşarsa hep doğru yolda gider ve hep mutlu olur. Bunun para kazanmak veya kazanmamakla alakası hiç yok; yastığına baş koyduğunda tertemiz tasasız uyumakla alakalı.

Sayın Betül Mardin... Varoluşçu felsefenin babası Soreen Kierkegaard'ın deyimiyle; umut; mümkün olanı

elde etme tutkusudur. Sizin tutkularınız mesleğinizin 60 yıllık gelişim sürecine nasıl bir etkide bulundu?

Çok güzel bir soru evet umut! Anlatılacak bitmeyen o enerji... Ben bir meslek getirdim Türkiye'ye. O mesleğin en iyilerinden olmalıydım! Onun için umudumu hiç yitirmeden çok çalıştım, çok okudum, hep öğrendim, hiçbir şey kaçırmak istemedim. Yanımdaki çalışma arkadaşlarımla da hep böyle çalıştık. Çalışma çok büyük bir mutluluk ve umutlarımıza bizi taşıyan büyük bir kuvvet. Onun için umutlarımıza giden yolda çalışmaktan hiç yılmayalım.

Betül Mardin; kadın azmi ve dirilişinin en güzel ve anlamlı yaşayan tarihi; dünyada “Relation Public” yani; halkla ilişkilerin “annesi”, Türkiye’de iletişimin duayen bir simgesi... Fakat “o” hiç üniversiteye gitmedi ve halkla ilişkiler okumadı... Betül Mardin hayat okulunda neyi doğru okudu...?

Ne yapmak istediğimi başından beri; gönülden doğru bildim. Galiba en doğru okuduğum şey buydu yaşamın kendisi!.. Ne yapmak istediğinizi bilerseniz ona göre planlarsınız yaşamınızı!.. Ama ben mesleğimi kazanmak için çok çabaladım. Üniversiteye gitmek istedim babam olmaz dedi; dizine erkek dizi değmez benim kızımın. Baba merak etme değmez onlar da benim karşımda oturur dedim kabul etmedi. O zamanlarda her şey çok farklıydı tabii, ben liseden mezun olduğumda Atatürk yeni vefat etmişti, düşünün ne kadar eski... İşte o devir öyleydi.

Peygamber soyundan gelen Mardin ailesi 13.yy’da Kuran’a el basarak siyasetten uzak durma yemini ediyor. Daha sonra yüzyıllarca tüm aile fertleri bu yemine sadık kalıyor. Siz de bu geleneğe uydunuz. Fakat siz buna silah ve sigarayı da eklediniz. Bu çok tehlikeli üçlüyü nötralize edecek diğer “s” üçlüsü nedir?(sabır, sebat, sevgi, saygı, selamet, sulh, sanat, ses, sahne, su...)

Mutlaka; sevgi, saygı ve sabır... Bunlar varsa hayatta her şey başarılı. O zaman sulh da olur, sanat da olur, selamet de olur.

Bu kelimeler; dağarcığınızda size ilk neyi anımsatır: “Azrak”... “Kuş”... “Hazine”

Mardin ailesinin geldiği Azraklı'leri... Biz Peygamber efendimizin ve Hz.Hüseyin'in ahvadıyız. Malum konulardan Azraklıler Mekke'yi bırakarak Mardin'e kadar yürümüşler. Bu onların 400 senelerini almış. Onlara hep güzel çöl kuşları eşlik etmiş bu yürüyüşte. İsimleri Ezrak; yani Azrak... Yani Mavi demek. Mardin'e gelirken Mardin Kalesi'nden tepeleri seyreden Mardin Valisi ve Kalem Müdürü onları görmüş, Mardin'e doğru bir “NEHİR” geliyor diye tanımlamışlar. Çünkü, hepsinin üzerinde hem boyun hem de hayvanlarının üzerinde; masmavi giysiler varmış, Vali hemen kapıları açtırmış ve Azraklıler bundan böyle Mardin'e yerleşmişler. Bugün siz de mavi giydiğiniz için ayrıca teşekkür ederim. Mavi; bir hazineden renktir, asil ve özeldir.

“Mitralyöz” ... “Tren”... “Çöl”

Benim çok şanslı olduğum şeyler var hayatta... Bu hikaye de onunla alakalı. Bir gün babam bizi odaya çağırdı. Arif, Leyla ve ben... Mısır'a İş Bankası'na Müdür olarak tayini çıkmış; bu onun için çok önemliymiş ve orada yaşamaya gerekiyormuş. Nasıl yapsak diye bize sordu. Biz de; “siz gidin baba biz de burada kalalım” dedik. Çünkü zaten savaş var o da bizim burada kalmamızı istiyordu. Babam gitti. Ama buna dayanmak zor geldi bize... Babam yok, savaş devam ediyor, yalnızız... Mektup atmış bize İngiliz askerler kesip kesip göndermişler. Bir gün annem bizi aldı şimdiki Sheraton Otel'i'nin olduğu Taksim Bahçesine götürdü. “Babanıza gidiyoruz çocuklar” dedi. Ocak ayında trene bindik Ankara'ya gittik. Öğrendik ki;

bindiğimiz tren son tren, hudutlar bu trenden sonra kapanıyor. Ve biz her şeye rağmen gttik!

Halep'te indik, Beyrut'a oradan da Mısır'a ulaştık... Işık yok! Tabii biz Atatürk çocuğuyuz alışmışız aydınlığa... Mısır'da ilk işimiz sığınaklara girmek oldu. O tren yolculuğunda işte bir an çölün ortasında durdu tren ve Mitralyözler eşliğinde biz 5 saat yeniden kalkmasını bekledik, çok zorlu bir yolculuk oldu Mısır'a gidişimiz. Mısır'da da gecede 3 kere hep sığınaklara girdik, Alman saldırısından korunmak için. Ama işte böyle adam olduk.2

Halkla ilişkiler aslında hayatla ilişkiler midir? Ve bu ilişkinin mükemmel olmasına ne yardım eder?

Sevgil... Çünkü, bu her şeydir. Kendini seven insan hayatı ve ilişkilerini de sever, mutluluk duyar.

Yaşamın en önemli iki ögesi olarak adlandırdığımız "vatanınız" ve "mesleğiniz" bir bütün olarak düşünüldüğünde; Türkiye'nin markası nasıl yönetilmelidir?

Türkiye'nin en büyük şansı kendi milletinin olmasıdır. Biz Asya'nın veya Avrupa'nın herhangi bir ülkesinden değiliz. Biz TÜRK'üz! Türklük bambaşka bir değer. Türkler cesurdur, namusludur, bir davaya girdi mi; gözü hiçbir şeyi görmez, biraz bağırır çağırır ama özünde bambaşkadır; ben Türk oluşumla iftihar ederim. Türkiye'yi ve Türk olmanın anlamını çocuklarımıza her gün biraz daha öğretmeliyiz. İşte o zaman Türkiye'nin marka yönetimini oturmuş olacağız. Çünkü, her şey gelecekte yeni nesillerin elinde. Aileler bu bilinçle büyütmeli çocuklarını...

O zaman bu, bir anlamda bireysel bilinçle milli bilincin bütünleşmesiyle alakalı?

Evet kesinlikle çok güzel ifade ettiniz. Ne Mutlu Türküm Diyene!..

Betül Mardin iyi bir aşçı mıdır?

Yemek yaparım ama ondan ziyade yemeği tercih ederim... (tatlı bir kahkaha)

Olumlu ve ılımlı yaşamınızın en büyük stimülanı nedir?

Yaşamı sevmek çok mühim. Yaşadığımız için memnunsak ona hep bir şey vermek isteriz. Hayatımız boşa gitsin istemeyiz. Üretmek isteriz... Yaşamın en büyük stimülanı; sevgidir. Ben yaşamı ve yaşamayı çok sevdim. Ama ağladığım da çok oldu. Küçükken, dilsizken hep evimizin balkonuna kaçır kendim için dua eder ağlardım. Çok zor yıllardı benim için konuşamamak! Ne kadar ıstırap vericiydi anlatamam... Ama yaşama sevgimi ve ümidimi hiç kaybetmedim.

Arif Mardin ve müzik... Sayın Mardin'in Amerika gibi rekabetin çok olduğu bir coğrafyada müthiş başarılar elde etmesindeki etken; inancı ve azminin dışında doğru bir pr stratejisi uygulaması mıydı?

Çok özel bir insandı Arif... Buradan Amerika'ya gitmesi için oradakiler çok ısrar ettiler. O da gitti. Hep kucakladılar onu orada, çok büyük başarılar elde etti. Muhteşem bir adamdı. Yaşama sevgisi onun hayat stratejisiydi. Şu an burada yanımızda, benim ise her iki kardeşim de kalbimde yaşar.

Sayın Betül Mardin... Siz hiç aşık oldunuz mu? Aşk sizce yaşamın her anında gizli midir ?

Evet. Sizin de kitabınızda yazdığınız gibi; bence yaşamın her anında AŞK var ama bence gizli değil! Ortalıkta (tatlı bir kahkaha)... Aşk çok güzel bir şeydir. Ben iki kocama da aşık oldum. Aşk yaşamın rengidir. Sanki ikinci bir meslek gibi!.. Çünkü, sevgi harikulade bir şey ve seven insan kendini hep olumlu görür. O zaman hep sevelim değil mi?

Hep sevelim evet; Sayın Betül Mardin... Saygı ve teşekkürlerimle... ■